#	Maatregel	Wel of niet productief danwel innovatie	Artikelnummer POP3 (op basis van de modelverordening POP3 van de provincies)	DAW doelen			Grondsoort			Sector						Effect(en)				Factsheet
		Met productief wordt bedoeld dat een maatregel bijdraagt in de opbrengst voor de ondernemer. Dat kan zijn een hogere opbrengst per hectare (meer kilo's of hogere kwaliteit) of door hogere efficientie / lagere bewerkingskosten. Bij de afweging "wel of niet productief' is gekeken naar de opbrengstverhoging, zonder dat er gekeken is naar de kosten die gemaakt moeten worden om die opbrengst verhoging te realiseren.	Voorwaarde POP3 maatregelen onder hoofdstuk 2 paragraaf 2: deze moeten een innovatief karakter hebben.	water-kwantiteit	water-kwaliteit	productie	Klei	Zand / löss	Veen	Vollegr.-teelt	Bloem-bollen	Melkvee-houderij	Akker-bouw	Boom-teelt	Fruit-teelt	vermindering uit- en afspoeling **N** in %, kg/ha	onderbouwing **N** (onderzoek / praktijkcijfers / expert-judgement / .....)	vermindering uit- en afspoeling **P** in %, kg/ha	onderbouwing **P** (onderzoek / praktijkcijfers / expert-judgement / .....)	Op de DAW- website staan factsheets met beschrijvng van maatregelen. Om deze te laten aansluiten op de nieuwe boot-lijst worden factsheets waar nodig ge-update of opgesteld.
	Categorie A: MANAGEMENT / INSTRUMENTEN																			
	Regionale samenwerking																			
1	Bevorderen samenwerking Akkerbouw, veehouderij en bollenteelt in relatie tot grondgebruik. Bijvoorbeeld roulatie grondgebruik om grondverontreiniging te voorkomen	niet productief	H2 paragraaf 7: samenwerking voor innovatie of H2 paragraaf 8 EIP. Mogelijk ook hoofdstuk 2 paragraaf 1 (kennisdeling demonstraties)																	
2	Gebiedsgericht bedrijfswaterplan opstellen. Het betreft hier voornamelijk het gezamenlijk opstellen van het plan door meerdere bedrijven in een gebied.	productief	Het gaat hier om het verspreiden van kennis die nodig is voor het opstellen van die plannen cq bewustwording van de meerwaarde van die plannen. Adviseringen en trainingen subsidiabel onder H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties), materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie),) anders H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren). Deze maatregel als onderdeel van een samenwerking tussen Waterschap en Boerenorganisatie past ook zeer goed onder maatregel H2 paragraaf 7.																
3	Landelijk uitrollen Vruchtbare Kringloop over alle sectoren. Het betreft hier voornamelijk het gezamenlijk opstellen van het plan door meerdere bedrijven in een gebied.	productief	Als onderdeel van een samenwerking tussen Waterschap en Boerenorganisatie past onder maatregel H2 paragraaf 7. Een individueel bedrijfswaterplan past onder: Adviseringen en trainingen subsidiabel onder H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties), materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie),) anders H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren).																
4	Gewasteelt gezamenlijk aanpassen: natte teelten. Het betreft hier voornamelijk het gezamenlijk opstellen van het plan door meerdere bedrijven in een gebied.	Het proces is niet productief. Innovatieve investeringen ook. Reguliere investeringen conform de daarvoor geldende uitgangspunten.	Als onderdeel van een samenwerking tussen Waterschap en Boerenorganisatie past onder maatregel H2 paragraaf 7. Een individueel bedrijfswaterplan past onder: Adviseringen en trainingen subsidiabel onder H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties), materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie),) anders H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren).																
5	Het gebruiken van (rest)water van derden dat anders via het oppervlaktewatersysteem wordt afgevoerd.	Het proces is niet productief. Innovatieve investeringen ook. Reguliere investeringen conform de daarvoor geldende uitgangspunten.	Als onderdeel van een samenwerking tussen Waterschap en Boerenorganisatie past onder maatregel H2 paragraaf 7. Een individueel bedrijfswaterplan past onder: Adviseringen en trainingen subsidiabel onder H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties), materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie),) anders H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren).																
	Planvorming voor eigen bedrijf																			
6	Integraal bedrijfsplan opstellen als onderdeel van bewustwordingsactiviteiten ter bevordering van waterbewust boeren.	Het plan opstellen is niet productief, uitvoeren deels niet productief en deels productief.	Het gaat hier om het verspreiden van kennis die nodig is voor het opstellen van die plannen cq bewustwording van de meerwaarde van die plannen. Het bedrijfswaterplan past onder: Adviseringen en trainingen subsidiabel onder H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties), materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie),) anders H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren). Deze maatregel als onderdeel van een samenwerking tussen Waterschap en Boerenorganisatie past ook zeer goed onder maatregel H2 paragraaf 7.																
7	Investeren in beslissingsondersteunende systemen Beregening	productief	materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie) 40% subsidie																	
8	Voorlichting mbt (Bewust) Niet beregenen	niet productief	Het gaat hier om het verspreiden van kennis die nodig is voor het opstellen van die plannen cq bewustwording van de meerwaarde van die plannen. Adviseringen en trainingen subsidiabel onder H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties), materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie)																	
9	investeringen in beslissingsondersteunende systemen op basis van bodemonderzoek aangevuld met beschikbare meetresultaten	productief	materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie), 40% subsidie																	
10	Als onderdeel van voorlichting en kennisdeling: stel een bemestingsplan op	productief	Het gaat hier om het verspreiden van kennis die nodig is voor het opstellen van die plannen cq bewustwording van de meerwaarde van die plannen. Het bemestingswaterplan past onder: Adviseringen en trainingen subsidiabel onder H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties), materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie), Deze maatregel als onderdeel van een samenwerking tussen Waterschap en Boerenorganisatie past ook zeer goed onder maatregel H2 paragraaf 7.																
11	Als onderdeel van voorlichting en kennisdeling: opstellen Bodempaspoort	niet productief	Het gaat hier om het verspreiden van kennis die nodig is voor het opstellen van die plannen cq bewustwording van de meerwaarde van die plannen. Adviseringen en trainingen subsidiabel onder H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties), materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie)). Deze maatregel als onderdeel van een samenwerking tussen Waterschap en Boerenorganisatie past ook zeer goed onder maatregel H2 paragraaf 7.																
12	Stripgrazen of korte omweide-systemen	is niet innovatief en betreft kleine investeringen. Kost vooral de agrariër veel arbeid	niet subsidiabel onder POP, indien gewenst mogelijk onder nationale/regionale regeling																	
13	Investeren in Beslissingsondersteunende systemen Gewasbeschermingsmiddelen.	productief	Adviseringen en trainingen subsidiabel onder H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties), materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie)). Deze maatregel als onderdeel van een samenwerking tussen Waterschap en Boerenorganisatie past ook zeer goed onder maatregel H2 paragraaf 7.																
14	Als onderdeel van voorlichting en kennisdeling: Pas gewaskeuze aan	productief	Adviseringen en trainingen subsidiabel onder H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties), materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie)). Deze maatregel als onderdeel van een samenwerking tussen Waterschap en Boerenorganisatie past ook zeer goed onder maatregel H2 paragraaf 7.																
	Categorie B: BOVENWETTELIJKE INVESTERINGEN / subsidiabel POP3																			
	Gebruik mest en nutriënten																			
15	Teelten uit de grond mbt vollegrondsteelt met recirculatieplicht en nullozing, zoals in bakken en soorgelijke systemen	niet productief, mits innovatief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel).																	
16	investeringen met betrekking tot precisiebemesting	productief	materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie). 40% subsidie																	
17	investeringen met betrekking tot beddenbemesting toe	productief	materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie). 40% subsidie																	
18	investeringen met betrekking tot fertigatie toe	productief	materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie). 40% subsidie																	
19	Voeg een bacteriemengsel toe aan de mest om stikstof vast te houden in de mest en bodemleven te beschermen		niet subsidiabal onder investeringen. Dit lijkt eerder een vorm van exploitatie te zijn.																	
20	Bedrijf beschikt over een mestopslagcapaciteit van tenminste 9 maanden ten behoeve van het beter aanwenden van mest ter bevordering van de groei van gewassen (dus mest toedienen alleen als het gewas het nodig heeft).	productief	materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie). 40% subsidie																	
21	Niet scheuren van blijvend grasland als onderdeel van bewustwordingsactiviteiten ter bevordering van waterbewust boeren.	niet productief	Het gaat hier om het verspreiden van kennis die nodig is voor het opstellen van die plannen cq bewustwording van de meerwaarde van die plannen. Adviseringen en trainingen subsidiabel onder H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties), materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie)																	
22	Investeringen met betrekking tot drinkbakken midden in perceel om uitspoeling nutriënten te voorkomen	niet productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel).																	
	Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen																			
23	Mechanische en/of niet chemische onkruidbestrijding	niet subsidiabel: biologische boeren zijn verplicht aan deze eis te voldoen. Subsidiering van deze maatregel voor niet-biologische boeren zou verkeerd signaal zijn dan wel oneerlijke concurrentie bevorderen.																		
24	Investeringen in spuittechnieken die drift vergaand reduceren zoals wingsprayer, luchtondersteuning en driftarmere dopppen dan wettelijk voorgeschreven.	productief	materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie). 40% subsidie																	
25	Investeringen in sensorgestuurde of andere selectieve en/of gerichte spuitapparatuur	productief	materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie). 40% subsidie																	
	Hydrologische maatregelen																			

#	Maatregel	Wel of niet productief danwel innovatie	Artikelnummer POP3 (op basis van de modelverordening POP3 van de provincies)	DAW doelen			Grondsoort			Sector						Effect(en)				Factsheet
		Met productief wordt bedoeld dat een maatregel bijdraagt in de opbrengst voor de ondernemer. Dat kan zijn een hogere opbrengst per hectare (meer kilo's of hogere kwaliteit) of door hogere efficientie / lagere bewerkingskosten. Bij de afweging "wel of niet productief' is gekeken naar de opbrengstverhoging zonder dat er gekeken is naar de kosten die gemaakt moeten worden om die opbrengst verhoging te realiseren.	Voorwaarde POP3 maatregelen onder hoofdstuk 2 paragraaf 2: deze moeten een innovatief karakter hebben.	water-kwantiteit	water-kwaliteit	productie	Klei	Zand / löss	Veen	Vollegr.-teelt	Bloem-bollen	Melkvee-houderij	Akker-bouw	Boom-teelt	Fruit-teelt	vermindering uit- en afspoeling **N** in %, kg/ha	onderbouwing **N** (onderzoek / praktijkcijfers / expert-judgement / .....)	vermindering uit- en afspoeling **P** in %, kg/ha	onderbouwing **P** (onderzoek / praktijkcijfers / expert-judgement / .....)	Op de DAW- website staan factsheets met beschrijving van maatregelen. Om deze te laten aansluiten op de nieuwe boot-lijst worden factsheets waar nodig ge-update of opgesteld.
26	Pas in gestuwde delen zo nodig onderbemaling toe. Investeringen in pomp, met name in veenweidegebieden.	niet innovatief																		
27	Kunstmatige infiltratie gebiedseigen zoetwateroverschotten ter aanvulling van de zoetwaterlens. Dit is bedrijfsoverstijgend en zal gezamenlijk dan wel door een overheid (waterschap) geinitieerd worden.	niet productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren 100% van de kosten EU subsidiabel). Kan mogelijk ook als blauwe dienst afgesproken worden. Dit kan als productief gezien worden als het betekent dat er meer water beschikbaar is in droge tijden waardoor en minder gewasschade door droogte is. Directe verbanden zullen moeilijk aan te tonen zijn.																	
28	Water vasthouden in een kavelsloot door: - Het plaatsen van een LOP-stuw of - Het verhogen van een bestaande duiker of - deze volledig te dempen of - het verhogen van de slootbodem.	productief, echter niet erg innovatief en dus in de meeste gevallen niet subsidiabel	materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie). 40% subsidie																	
29	Investeringen mbt infiltratie via onderwaterdrainage (bv. veenweidegebied)	niet productief in veenweidegebied, productief in andere gebieden	Niet productief: H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren 100% van de kosten EU subsidiabel). Productief: materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie). 40% subsidie																	
30	Investeringen in voorzieningen zodat drainagewater niet wegstroomt maar opnieuw benut wordt binnen eigen bedrijf of door omliggende bedrijven.	productief	materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie). 40% subsidie																	
31	Investeringen ten behoeve van opslag van hemelwater in een bassin, vijver en/of plas dat op eigen terrein ligt of in samenspraak met de betreffende grondeigenaar.	niet productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel).																	
32	Koppeling drainage met zuivering (bv. ijzerzand voorziening)		niet subsidiabel onder investeringen. Dit lijkt eerder een vorm van exploitatie te zijn.																	
33	Aanleg regelbare/ peilgestuurde drainage evt. in combinatie met klimaatadaptieve regelbare drainage	productief	materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie). 40% subsidie																	
	Beregenen of andere watergeefsystemen																			
34	Investeringen in gerichte watergeefsystemen	productief	Als het een experiment of innovatie betreft H2 paragraaf 7: samenwerking voor innovatie of H2 paragraaf 8 EIP. Anders afhankelijk of het productief of niet productief is H2 paragraaf 2 of H2 paragraaf 6																	
	Waterberging																			
35	Beschikbaar stellen van landbouwgrond voor bovenwettelijke waterberging op perceel	beschikbaar stellen van grond is niet subsidiabel	kan onderdeel zijn van een blauwe dienst																	
	Maatregelen in of langs het watersysteem (inclusief zuiveringsprocessen)																			
36	Aanleg droge bufferstroken (breder dan wettelijk voorgeschreven / mest- en spuitvrij) langs water	niet productief, alleen voor zover als hier fysieke terrein aanpassing voor nodig zijn	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel). Bij verpachten en/of beheer door de agraïër kan er mogelijk een vergoeding gegeven worden voor gederfde inkomsten door een minder hoge opbrengst en kan dit als een blauwe dienst beschouwd worden.																	
37	Aanleg / beheer natuurvriendelijke oevers en/of waterbergingsoever	niet productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel). Bij verpachten en/of beheer door de agraïër kan er mogelijk een vergoeding gegeven worden voor gederfde inkomsten door een minder hoge opbrengst en kan dit als een blauwe dienst beschouwd worden.																	
38	Aanleg / beheer natte bufferstroken	niet productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel). Bij verpachten en/of beheer door de agraïër kan er mogelijk een vergoeding gegeven worden voor gederfde inkomsten door een minder hoge opbrengst en kan dit als een blauwe dienst beschouwd worden.																	
39	Aanleg / beheer helofytenfilters in nabijheid watergang	niet productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel). Bij verpachten en/of beheer door de agraïër kan er mogelijk een vergoeding gegeven worden voor gederfde inkomsten door een minder hoge opbrengst en kan dit als een blauwe dienst beschouwd worden.																	
40	Aanleg infiltratiegreppel (afspoeling tegen gaan)	niet productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel). Bij verpachten en/of beheer door de agraïër kan er mogelijk een vergoeding gegeven worden voor gederfde inkomsten door een minder hoge opbrengst en kan dit als een blauwe dienst beschouwd worden.																	
41	Zuivering van drainagewater (stikstof/fosfor, in sloot/slootkant/bodem)	niet productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel). Bij verpachten en/of beheer door de agraïër kan er mogelijk een vergoeding gegeven worden voor gederfde inkomsten door een minder hoge opbrengst en kan dit als een blauwe dienst beschouwd worden.																	
	Maatregelen voor de erfsituatie en bedrijfsgebouwen																			
42	Herinrichting erf en aanleg opvangvoorziening voor tegengaan erfafspoeling (meer dan wettelijk verplicht / afdwingbaar)	niet productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel).																	
43	Ontsmettingsfust overdekt opslaan	niet productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel).																	
44	Aanleg voorzieningen om erf/bedrijfswater te zuiveren (meer dan wettelijk verplicht / afdwingbaar)	niet productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel).																	
45	Restwater spuitmiddel en dompelvloeistof inzamelen / opvangen en zuiveren (meer dan wettelijk verplicht / afdwingbaar)	niet productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel).																	
46	Afkoppelen van schoon hemelwater en zo mogelijk hergebruiken	niet productief maar ook niet innovatief	niet subsidiabel onder POP, mogelijk onder nationale/regionale regeling																	
47	toepassen van gesloten vul en doseersysteem spuitapparatuur	niet productief	Het betreft hier zeer kleine investeringen waarvan het de vraag is of het gewenst is om deze onder POP te financiering. Ligt meer voor de hand om bevorderign van deze maatregel dit mee te nemen in een voorlichting / kennisdelings project. Hoofdstuk 2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties)																	
	Maatregelen om goede bodemstructuur te bevorderen																			
48	Investering in vaste rijpaden op perceel, aanschaf GIS/materieel.	productief	materiele investeringen kunnen onder H2 paragraaf 2 (investeringen, mits de investering gericht is op (de brede uitrol van) innovatie). 40% subsidieanders H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel).																	
49	Terrassen aanleggen	Dit is niet innovatief in waarschijnlijk alleen van toepassing in een paar kleine delen van Nederland. Aaanleg zou een niet productieve investering kunnen zijn (mits de terassen voor gebruik voor een langere periode aangelegd worden en niet voor een beperkt aantal jaren) om water vast te houden / erosie tegen te gaan.	niet subsidiabel onder POP, mogelijk onder nationale/regionale regeling. Indien niet productief: H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel).																	
	Categorie C: Verbeterde GLP/GLP2020																			
	Gebruik mest en nutriënten																			
	Dierlijke mest																			
50	Bemesting met organische mest vindt plaats als de bodemtemperatuur tenminste 8 graden C bedraagt.	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
51	Stel de organische bemesting uit tot vlak voor planten/zaaien	afhankelijk van de mestsoort	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier																	
52	Ultrijdperiode dierlijke mest verkorten tot optimale groeiseizoen van geteelde gewas (gewasafhankelijk bemesten).	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
53	Dierlijke mest niet in het najaar; of kleine giften afgestemd op behoefte	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier																	
54	Bepaal de stikstofwerkingscoëfficiënt van mest (op bedrijf, tijdens toedienen, doseren aanpassen,…)	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
55	Kies de geschikte soort organische mest: N/P-verhouding, mestsoort en bewerkte producten	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	

#	Maatregel	Wel of niet productief danwel innovatie	Artikelnummer POP3 (op basis van de modelverordening POP3 van de provincies)	DAW doelen			Grondsoort			Sector						Effect(en)				Factsheet
		Met productief wordt bedoeld dat een maatregel bijdraagt in de opbrengst voor de ondernemer. Dat kan zijn een hogere opbrengst per hectare (meer kilo's of hogere kwaliteit) of door hogere efficientie / lagere bewerkingskosten. Bij de afweging "wel of niet productief' is gekeken naar de opbrengstverhoging, zonder dat er gekeken is naar de kosten die gemaakt moeten worden om die opbrengst verhoging te realiseren.	Voorwaarde POP3 maatregelen onder hoofdstuk 2 paragraaf 2: deze moeten een innovatief karakter hebben.	water-kwantiteit	water-kwaliteit	productie	Klei	Zand / löss	Veen	Vollegr.-teelt	Bloem-bollen	Melkvee-houderij	Akker-bouw	Boom-teelt	Fruit-teelt	vermindering uit- en afspoeling **N** in %, kg/ha	onderbouwing **N** (onderzoek / praktijkcijfers / expert-judgement / .....)	vermindering uit- en afspoeling **P** in %, kg/ha	onderbouwing **P** (onderzoek / praktijkcijfers / expert-judgement / .....)	Op de DAW- website staan factsheets met beschrijvng van maatregelen. Om deze te laten aansluiten op de nieuwe boot-lijst worden factsheets waar nodig ge-update of opgesteld.
56	Kies voor organische meststoffen met optimale C/N verhouding	afhankelijk van de situatie	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
57	Tijdens uitrijden van drijfmest wordt water toegevoegd.	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
58	Pas mestbewerking toe (mestscheiding, mengen, etc)	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
59	Beperk de dierlijke mestgift en bemest bij met kunstmest gedurende het groeiseizoen voor een hogere efficiëntie	situatie afhankelijk	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
60	Plaats drinkbakken midden in perceel om uit- en afspoeling dierlijke mest te voorkomen	niet	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
61	Gewassen telen voor uitmijnen fosfaat	niet productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
	Kunstmest																			
62	Pas minder uitspoelingsgevoelige N-meststoffen toe	niet productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
63	Pas vloeibare N-meststoffen toe als bijbemesting: via blad / rijenbemesting, etc	afhankelijk van de situatie	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
64	Kunstmestgift afstemmen op mineralisatie: - in voorjaar - in het najaar geen kunstmest na 15 aug.	niet productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
65	Bemesting met kunstmest vindt plaats als de temperatuursom boven de 180 graden is	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
66	Stem N-gift af op N-leverend vermogen vd bodem	niet productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier																	
67	Kunstmestgift afstemmen op mineralisatie: - in voorjaar - in het najaar geen kunstmest na 15 aug.	niet productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
	Overige maatregelen nutriënten																			
68	Grasbedekking in stand houden door maai- en/of graaslengte van 5 naar 7 cm te brengen.	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
69	Verhogen gewasbedekking zomerperiode op weidepercelen, bijv. van 800 naar 1100 Kg Droge stof.	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
70	Bepaal de behoefte van de overige nutriënten (anders dan N en P)	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier																	
71	Optimale Ph- en Ca/Mg verhouding voor optimale productie gewas.	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
72	Bepalen werkelijke N en P-afvoer	niet productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier																	
73	Meten Nmin oogst	niet productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier																	
74	Plant mais in ruitverband	niet productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
75	Breng drempels aan tussen ruggen in aardappelteelt	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
76	Gebruik baggerpomp op het juiste moment Hergebruik fosfor en stikstof uit slootbagger (kwaliteitsbaggeren)	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP)																	
	Maatregelen om goede bodemstructuur te bevorderen																			
77	Voer alleen bewerkingen uit onder goede omstandigheden	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier																	
78	Pas sleepslangbemesting toe	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier																	
79	Toepassen niet kerende bodembewerking of Ondiep ploegen	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
80	Investering in apparatuur die insporing voorkomen door de juiste machines en stem bandenspanning af op bodembelastbaarheid.	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
81	Bewerk grond haaks op de helling	situatie afhankelijk	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
82	Gebruik diepwortelende grassoorten	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
83	Gebruik diepwortelende rustgewassen	niet productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
84	Stel een ruimer bouwplan op en wissel meer af	niet productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
85	Teel vroegrijpe gewassen voor inzaai van een stikstofvanggewas/structuur	niet productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
86	Egaliseer laagtes in percelen (natte delen opheffen)	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
87	Bekalk plaatsspecifiek	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
	Maatregelen om organische stof te bevorderen																			
88	Hergebruik gewasresten (stro, blad) op het bedrijf	productief (op lange termijn)	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
89	Voeg compost of andere OS verhogende bronnen toe	productief (op lange termijn)	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
90	Gebruik diepwortelende grassoorten	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
91	Pas groenbemesters/onderzaai toe	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP). In het geval van investeringen: productief H2 paragraaf 2, niet-productief H2 paragraaf 6.																	
	Maatregelen om bodemleven te bevorderen																			
92	Hou het perceel lang bedekt	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
93	Verhoog de aanvoer van verse organische stof	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP). In het geval van investeringen: productief H2 paragraaf 2, niet-productief H2 paragraaf 6.																	
94	Voorkom braak liggen van grond (75% jaarrond groen)	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
95	Pas mengteelten toe	situatie afhankelijk	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP). In het geval van investeringen: productief H2 paragraaf 2, niet-productief H2 paragraaf 6.																	
	Hydrologische maatregelen																			
96	Maak greppels afsluitbaar	productief	H2 paragraaf 6 (niet produktieve investeringen water, indien de investering geen bedrijfsvoordeel oplevert voor de ondernemer en ook fysieke maatregelen betreft die het watersysteem verbeteren. 100% van de kosten EU subsidiabel).																	
	Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen																			

#	Maatregel	Wel of niet productief danwel innovatie	Artikelnummer POP3 (op basis van de modelverordening POP3 van de provincies)	DAW doelen			Grondsoort			Sector						Effect(en)				Factsheet
		Met productief wordt bedoeld dat een maatregel bijdraagt in de opbrengst voor de ondernemer. Dat kan zijn een hogere opbrengst per hectare (meer kilo's of hogere kwaliteit) of door hogere efficientie / lagere bewerkingskosten. Bij de afweging "wel of niet productief' is gekeken naar de opbrengstverhoging, zonder dat er gekeken is naar de kosten die gemaakt moeten worden om die opbrengst verhoging te realiseren.	Voorwaarde POP3 maatregelen onder hoofdstuk 2 paragraaf 2: deze moeten een innovatief karakter hebben.	water-kwantiteit	water-kwaliteit	productie	Klei	Zand / löss	Veen	Vollegr.-teelt	Bloem-bollen	Melkvee-houderij	Akker-bouw	Boom-teelt	Fruit-teelt	vermindering uit- en afspoeling **N** in %, kg/ha	onderbouwing **N** (onderzoek / praktijkcijfers / expert-judgement / .....)	vermindering uit- en afspoeling **P** in %, kg/ha	onderbouwing **P** (onderzoek / praktijkcijfers / expert-judgement / .....)	Op de DAW- website staan factsheets met beschrijvng van maatregelen. Om deze te laten aansluiten op de nieuwe boot-lijst worden factsheets waar nodig ge-update of opgesteld.
97	Variëren in gewaskeuze om gebruik GBM te verminderen/voorkomen om ziektedruk te verminderen	niet productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
98	Kies voor andere rassen	situatie afhankelijk	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	
	Maatregelen voor de erfsituatie en bedrijfsgebouwen																			
99	Vang het perssap op in stro	productief	Als het hier voorlichting betreft: H2 paragraaf 1 (voorlichting en demonstraties). als het hier gaat om innovatie: H2 paragraaf 7 (samenwerking voor innovaties) of H2 paragraaf 8 (EIP).																	